ROK IX Nr 13

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 LIPCA 1934 ROKU

Zamach skrytobójczy na Ministra Rzeczypospolitej, pierwszy w dziejach odrodzonej Państwowości Polskiej, wywołał spontaniczne odruchy żalu i oburzenia wśród wszystkich prawych obywateli kraju.

Związek Przemysłu Chemicznego natychmiast po zamachu złożył kondolencyjną wizytę w Prezydjum Rady Ministrów, w dzień zaś pogrzebu wysłał na ręce Pana Premjera telegram następującej treści:

„W dniu pogrzebu ś. p. Ministra Bronisława Pierackiego ponawiamy nasze kondolencje, łącząc się z Rządem w uczuciach bólu i żałobie po nieodżałowanej stracie i wyrażając najwyższe oburzenie spowodu ohydnego mordu".

Ponadto, szereg fabryk zrzeszonych w Związku Przemysłu Chemicznego przesłał kondolencje Rządowi.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Dnia 22 czerwca r. b. zmarł ś. p. Wacław Zbroski, Dyrektor Handlowy Zakładów Solvay w Polsce, członek Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego.

Zmarły był oddanym przyjacielem Związku Przemysłu Chemicznego, służąc często swą radą i pomocą w zagadnieniach handlowych i eksportowych przemysłu chemicznego. Był bowiem jednym z bardzo nielicznych w Polsce znawców handlu chemikaljami, a wysoka Jego kompetencja w tym zakresie ceniona była przez wszystkich, którzy mieli okazję zetknąć się ze Zmarłym choćby na krótko. Osobisty urok zjednywał Mu wielu prawdziwych przyjaciół, którzy cenili w Nim nietylko znakomitego fachowca, lecz również człowieka o wielkich cnotach obywatelskich.

Cześć Jego pamięci.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Chemiczna Spółdzielnia Wytwórcza, zorganizowana przez Związek Inżynierów Chemików — o czem donosiliśmy w Nr. 11 „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" — przystąpiła już do pracy. Zakres produkcji obejmuje i ma obejmować na przyszłość wyłącznie tylko niewytwarzane w kraju artykuły chemiczne, sprowadzane dotychczas z zagranicy. Spółdzielnia rozpoczęła produkcję i wypuściła na rynek następujące nowe artykuły: masę ochronną do wędlin, wytwarzaną naskutek inicjatywy Państwowego Instytutu Eksportowego; zimną emalję chemigraficzną, stosowaną do uczulania płyt cynkowych; kolodjum jodowane do przygotowywania klisz fotograficznych w chemigrafji. Ponadto Spółdzielnia zajmuje się elektrolitycznem trawieniem metali, celem wykonywania fotograficznych kopij na metalach do celów reprodukcyjnych.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych, interesujących przemysł chemiczny („Informator Eksportowy Nr. 18).

Brazylja. Wejście w życie 11.VI.34 nowej taryfy celnej. 19.V.34 opublikowanie nowych przepisów, reglamentujących obrót dewizowy.

Ekwador. Wprowadzenie reglamentacji przywozu wody kolońskiej, perfum, mydła.

Estonja. Rozciągnięcie reglamentacji na sodę i potaż (poz. 105 tar. cel.). Projektowana zniżka cła na preparaty lecznicze.

Holandja. Przewidywane wprowadzenie w życie w dniu 1.VII.34 nowej taryfy celnej ze stawkami 12% a. v. dla wyrobów gotowych, 3—6% dla półfabrykatów, 6% dla środków produkcji, przywóz surowców — bezcłowy.

Szwecja. Zwyżka cła na mydło szare, środki do mycia, szorowania, dezenfekcji.

Zanotowane zostały w Związku następujące możliwości eksportowe:

Firma egipska interesuje się importem produktów chemicznych, w szczególności niezbędnych przy fabrykacji zapałek.

Firma polska w Afryce południowej (Capetown) interesuje się importem artykułów chemicznych z Polski.

Istnieją możliwości zbytu środków lekarsko-weterynaryjnych oraz środków owadobójczych do Kolumbji.

Izba polsko-brazylijska na zlecenie Izby brazylijsko-polskiej w Rio de Janeiro przystępuje do rejestracji zamrożonych należności eksporterów polskich w Brazylji. Eksporterzy winni we własnym interesie zgłaszać te należności dla celów ewidencyjnych w Izbie — Moniuszki 6, telefon 563-33.

W dniu 12 b. m. pod przewodnictwem p. Inż. Feliksa Wiślickiego odbyło się posiedzenie Sekcji Eksportowej Związku, na którem rozważona została technika i organizacja prac Związku w zakresie popierania eksportu.

Opuścił prasę „Informator Eksportowy Polskiego Przemysłu Chemicznego" zawierający, w pięciu językach, listę produktów chemicznych wywożonych obecnie z Polski przez zakłady, należące do Związku, ze wskazaniem zakładu wyrabiającego i wywożącego dany produkt.

„Informator wylicza w 122 pozycjach sto kilkadziesiąt artykułów eksportowych polskiego przemysłu chemicznego.

„Informator" został rozesłany członkom Związku, władzom państwowym i samorządowym, placówkom polskim zagranicą, instytucjom zajmującym się stosunkami handlowemi z zagranicą, firmom zagranicznym i krajowym interesującym się handlem chemikaljami etc.

„Informator" znakomicie ułatwi orjentację w możliwościach eksportowych polskich, uprości pracę informacyjną, wreszcie odda pewne usługi kupcom przy posługiwaniu się obcą terminologją chemiczną.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń za pośrednictwem P. I. E. powiadamia, że począwszy od dn. 1 września r. b. nie będzie tolerowane ubezpieczanie eksportowanych towarów polskich w zagranicznych przedsiębiorstwach ubezpieczeniowych; dotyczy to przedewszystkiem ubezpieczeń transportowych. Za ubezpieczanie w zakładach zagranicznych, nie posiadających zezwolenia na działalność w Polsce, grożą kary przewidziane w art. 100 i 101 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń oraz w art. 101 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych; kary te w myśl pierwszej z wymienionych ustaw wynoszą do 6 miesięcy aresztu i do 10.000 zł. grzywny, w drugiej przewidziana jest sankcja skarbowa w postaci 2% opłaty stemplowej od sumy ubezpieczenia. Kary te będą od dn. 1 września r. b. stosowane we wszystkich stwierdzonych wypadkach przekroczenia wymienionych przepisów.

Państwowy Instytut Eksportowy zaznacza, że możliwe jest uzyskanie indywidualnego zezwolenia Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń na ubezpieczenie w zakładach zagranicznych, co przewiduje art. 129 p. 2 cytowanego powyżej Rozporządzenia Prezydenta R. P. Zezwolenia takie udzielane są m. in. przez Komisarza P. U. K. U. w Gdyni; jeżeli pojawiłaby się potrzeba ustanowienia komisarzy P. U. K. U. również w innych miejscowościach, Instytut prosi o zgłaszanie doń należycie umotywowanych wniosków w tym względzie. Wspomniane zezwolenia udzielane będą jedynie w wypadkach należycie uzasadnionej konieczności, w czem rozumiany będzie również istotny interes eksportera, nie mogący być w pełni zaspokojonym przez polskie (i zagraniczne należycie uprawnione) zakłady ubezpieczeniowe.

KRONIKA

Nazajutrz po zamachu na ś. p. Ministra Pierackiego, odbyło się w Tomaszowskiej Fabryce Sztucznego Jedwabiu specjalne zebranie dyrekcji, urzędników i robotników, które pod adresem

Prezydjum Rady Ministrów wysłało telegram następującej treści:

„Oburzeni skrytobójczym zamachem i głęboko poruszeni śmiercią ś. p. Ministra Bronisława Pierackiego składają na ręce pana premjera wyrazy najgłębszego żalu i współczucia urzędnicy i robotnicy Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu".

Dn. 21 czerwca r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, na którem wysłuchano sprawozdania z bieżącej działalności Związku, w szczególności w zakresie prac Sekcji Eksportowej oraz organizacji Towarzystwa Handlu Zagranicznego. Zapoznano się ponadto z bieżącym stanem prac traktatowych i przyjęto do wiadomości prowadzone przez Związek studja nad możliwościami uruchomienia w Polsce nowych artykułów chemicznych.

Zarząd zastanawiał się nad formą wzięcia udziału w zbliżającej się uroczystości 40-lecia pracy naukowej Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Prof. Dr. Ignacego Mościckiego, i przyjął w tej sprawie odpowiednie wnioski, przekazując ich wykonanie Prezydjum Związku.

Dnia 15 czerwca r. b. pod przewodnictwem p. Dra Hirszowskiego odbyło się posiedzenie Komisji Rady Bezpieczeństwa Pracy w przemyśle chemicznym. Zdecydowano na podstawie materjałów nadsyłanych z fabryk opracować odezwę do przedsiębiorstw chemicznych, wykazującą konieczność prowadzenia systematycznej akcji przeciwko wypadkom przy pracy. Przedyskutowano projekt instrukcji, dotyczącej warunków bezpieczeństwa w fabrykach barwników. Poddano dyskusji sprawy: wydania nowych plakatów ostrzegawczych, masek przeciwgazowych, propagandy na łamach czasopism fachowych.

Zwracamy uwagę na pożyteczną broszurkę p. t. „Kalendarz Bezpieczeństwa Pracy", wydany przez Instytut Spraw Społecznych (Warszawa, Wiejska Nr. 19). Na treść kalendarza składają się informacje, dotyczące społecznego i gospodarczego znaczenia służby bezpieczeństwa pracy w przemyśle i środków, mających zapobiegać wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

Kalendarz przypomina, że w Polsce codzień przy pracy traci życie 3 ludzi, a 60-ciu zostaje ciężko rannych...

Gospodarstwo społeczne w Polsce traci codzień 500.000 zł. wskutek wypadków przy pracy.

Ministerstwo Oświaty za pośrednictwem Centralnego Związku Przemysłu Polskiego zwraca uwagę na pożytek udzielania praktyk wakacyjnych w fabrykach chemicznych nietylko studentom szkół wyższych i uczniom szkół zawodowych, lecz również nauczycielom szkół zawodowych. Podając powyższe do wiadomości zrzeszonych przedsiębiorstw chemicznych, prosimy je o uwzględnianie w miarę możności zgłoszeń nauczycielstwa celem odbycia praktyki wakacyjnej.

W dniach 15 — 20 lipca 1935 roku odbędzie się w Londynie VI Międzynarodowy Kongres Naukowej Organizacji pod protektoratem J. K. M. Księcia Walji.

Bliższych wiadomości o Kongresie udziela biuro Polskiego Komitetu Naukowej Organizacji w Warszawie przy ul. Mokotowskiej 53, tel. 8.16-43 w godz. 10 — 14 codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Związek Właścicieli Wagonów i Bocznic Kolejowych donosi nam, że przepis Ministerstwa Komunikacji, o którym informowaliśmy w jednym z poprzednich numerów „Wiadomości", a dotyczący użytkowania wagonów prywatnych, nie stwarza nowej sytuacji, lecz ma charakter wyjaśniający. Mianowicie, właścicielowi wagonów prywatnych nie wolno ładować do nich innych towarów niż te, do których przewozu są przeznaczone. Jeżeli więc właściciel wagonu pragnie użyć go do innego celu, niż pierwotny, to powinien złożyć odpowiednią deklarację do właściwej dyrekcji kolejowej, wnosząc o uzupełnienie listy towarów, do których dany wagon jest przeznaczony.

W biurze Związku jest do przejrzenia memorjał, jaki Centralny Związek Przemysłu Polskiego złożył Panom Ministrom: Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Skarbu — w sprawie projektu rozporządzenia o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat z tytułu ubezpieczeń społecznych.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ustaw Nr. 52 z dn. 22 czerwca r. b. ukazało się pod poz. 481 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 25 maja 1934 r. w sprawie częściowej zmiany Rozporządzenia o taryfie celnej.

Stosownie do przepisów tego Rozporządzenia, została obniżona opłata manipulacyjna z 1% na 0,25% wartości krajowej towarów — przy udzielaniu zezwoleń na przywóz następujących artykułów, bezpośrednio interesujących przemysł chemiczny: nasiona i owoce oleiste oprócz osobno wymienionych (poz. 24 taryfy celnej), kopra (poz. 26), minerały zawierające bor (poz. 161, p. 2), tłuszcze zwierzęce surowe, topione, tłoczone, oprócz osobno wymienionych; tłuszcze odpadkowe; tłuszcze kostne bez względu na zawartość wolnych kwasów tłuszczowych (poz. 215), wszelkie tłuszcze zestalone o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych 2,5% i wyżej, o punkcie krzepnięcia 38°C i wyżej oraz ich kwasy (poz. 222 p. 1a), fosforyty (poz. 473 p. 3).

Rozporządzenie weszło w życie dn. 25 czerwca r. b.

ECHA

* Celem bezpośredniego wzięcia udziału w rokowaniach o zawarcie nowego traktatu handlowego polsko-angielskiego, udał się do Londynu Dyrektor Związku Przemysłu Chemicznego, p. Prof. Edm. Trepka — w charakterze eksperta do spraw przemysłowych. Ponadto, udał się do Londynu p. Dr. A. Marchwiński — w charakterze sekretarza Komisji Ekspertów, z ramienia Rady Traktatowej.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	420 zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	160 „
„ „ czysty 99%	300 „
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,53 „
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1,52 „
* „ granulowany za 1 kg % N_2	1,69 „
Azotan amonu	100 „
Azotyn sodowy	120 „
Benzol handlowy 90%	92 „
„ czysty	104 „
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50 „
* Boraks	90—100 „
Chlor ciekły	115 „
Chlorek cynku 50° Bé	30 „
*Chlorek wapna bielący	30,6 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22 „
Chlorobenzol	165 „
Chloroform czysty	800 „
„ „pro narcosi“	1,800 „
Eter siarkowy	450 „
Fenol czysty	265 „
Formalina 40%	250 „
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220 „
* „ techniczna 85/88%	160 „
Karbolineum	29,75 „
Klej kostny	230 „
Klej skórny	250 „
Krezol czysty	128 „
Kwas azotowy tech. 36° Bé za 100% HNO_3	95 „
Kwas mrówkowy 80%	235 „
Kwas siarkowy 60° Bé	6,00 „
„ solny 19°/21° Bé	12,25 „
„ octowy techn. 30%	80 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15 zł.
„ rogowa 13/14%N	50 „
Naftalin surowy prasowany	28,00 „
„ czysty w łuskach	52,50 „
Octan sodu	120 „
„ ołowiu	200 „
Oleina	175 „
Oleum 20%	19,24 „
Olej lniany	175 „
* Potaż kalcynowany 90/95%	120 „
* Potaż żrący topiony 88/92%	140 „
Pirydyna czysta dla celów analitycznych za 1 kg	8,00 „
Smoła preparowana	16,50 „
Saletra amonowa	100 „
Saletra potasowa	130 „
* Saletra sodowa przem. zwyczajna	55 „
* Saletra sodowa rafinowana	75 „
*Salmjak raf.	120 „
Siarczan amonu	28,45 „
* Siarczan miedzi	65—75 „
* Siarczek sodu 60/62%	64 „
Soda amonjakalna	25 „
* „ kaustyczna	54 „
Sól glauberska krystaliczna	7,00 „
Stearyna	155 „
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10,72 „
Toluol czysty	115 „
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. $\pm 25\%$ NH_3	60 „
Żelatyna techn.	400 „

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“. Warszawa, Czackiego 14, tel. 5.91-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„FR. KARPIŃSKI SPÓŁKA AKCYJNA“, Warszawa, Wolność 9. tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa. Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 206-80.
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW“ Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, 5.84-30

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11